

Länsstyrelsen
Gävleborg

Miljöenheten
Anna Lindahl

FÖRFRÅGAN

2017-09-11

1 (3)

Dnr 5811-2017

Dossnr 2180-27-002

Kommunstyrelsen, Gävle kommun
kommunstyrelsen@gavle.se

Förfrågan om huvudmannskap för kompletterande utredningar och avhjälpandeåtgärder vid f.d. Mackmyra sulfit.

Förfrågan

Länsstyrelsen önskar besked om kommunen är beredd att åta sig huvudmannskapet för kompletterande utredningar och avhjälpandeåtgärder vid f.d. Mackmyra Sulfit.

Besked lämnas skriftligen senast **den 16 oktober 2017**.

Bakgrund

Tillverkningen vid Mackmyra sulfitmassefabrik pågick mellan åren 1889-1976. Fram till 1964 framställdes även svaveldioxid vid fabriken genom rostning av svavelkis. Vid rostning av svavelkis bildas kisaska som är en restprodukt från rostningen. Kisaskan innehåller bl.a. zink, kadmium, och koppar.

Genomförda undersökningar och utredningar visar på att det finns stora mängder kisaska kvar i området kring det gamla fabriksområdet. Störst mängd återfinns på äldre upplags- och deponiområde utanför fabriksområdet. Exponering av föroreningar i kisaskan via inandning eller intag kan allvarligt påverka människor och djur. Det har även konstaterats att föroreningarna sprider sig till Gavleån.

Delar av de aktuella upplags och deponiområdena ligger inom skyddsområde för vattentäkt och i direkt anslutning till Lillån (Gavleån söder om ön). Genomförda utredningar har konstaterat att det sker ett påslag av bl.a. zink och kadmium till Lillån vid passagen förbi f.d. Mackmyra sulfit.

Ansvar för att bekosta och genomföra utredningar och avhjälpandeåtgärder ligger i första hand på de som har drivit den verksamhet som förorenat området. Den aktuella verksamheten har bedrivits av Mackmyra Sulfit AB vilka genom fusion gått upp i Bergvik Skog Väst AB (nedan kallat bolaget). Eftersom den förorenande verksamheten (kisrostningen) bedrevs innan Miljöskyddslagen

(1969) är det inte skäligt att kräva att bolaget ska stå för hela kostanden. Bolaget har bekostat genomförda utredningar och vissa åtgärder. I framtiden ansvarsutredning bedömdes bolaget inte kunna krävas på ytterligare ansvar för utredningar och åtgärder.

Kompletterande utredningar och sammanställning av befintligt material behöver göras för att huvudstudien ska bli komplett. Eftersom bolaget inte kan krävas på ytterligare ansvar måste statliga medel sökas för att färdigställa befintliga utredningar och därefter genomföra avhjälpandeåtgärder.

Huvudmannaskap

Enligt bidragsförordningen kan endast en myndighet vara huvudman för helt eller delvis bidragsfinansierade utredningar och åtgärder. En förutsättning för att fortsatta utredningar och avhjälpandeåtgärder ska kunna genomföras är att kommunen kan tänka sig att agera huvudman.

Huvudmannaskapet för ett utredningar och åtgärder som genomförs helt eller delvis med statliga bidrag innebär, dels ett finansiellt ansvar och dels ett beställansvar (byggherre). Huvudmannen är juridiskt ansvarig för arbetet i projektets olika skeden däribland upphandling, genomförande och uppföljning. Arbetet innefattar bland annat anmälan eller eventuella tillståndsansökningar, kontakter och avtal med fastighetsägare och styrning av entreprenadarbeten.

Hur bidrag får användas

Statligt bidrag får användas för att finansiera avhjälpandeåtgärden, projektledning, upphandling och informationsinsatser samt arbete med miljökontroll.

Statligt bidrag får inte användas för att finansiera huvudmannens egna arbetskostnader, till exempel för arbetsuppgifter såsom deltagande i styrgruppen, ekonomihantering, administration och fastighetsfrågor.

Motiv till länsstyrelsens förfrågan

Länsstyrelsen har bedömt att föroreningarna vid f.d. Mackmyra sulfit utgör en risk för människors hälsa och miljö och att det är angeläget att vidta avhjälpandeåtgärder. Risk för att föroreningar från området kan sprida sig till vattentäkten kan inte uteslutas och påslag av metaller från området har konstaterats i Gavleån. Länsstyrelsen har bedömt att det inte finns ytterligare ansvar att kräva av tidigare verksamhetsutövare och att det därför krävs statligt bidrag för att kunna genomföra kompletterande utredningar och nödvändiga åtgärder.

En förutsättning för att statligt bidrag ska kunna sökas är att en huvudman har åtagit sig rollen som beställare. Länsstyrelsen behöver därför veta om kommunen kan tänka sig att vara huvudman för kompletterande utredningar och avhjälpandeåtgärder vid f.d. Mackmyra sulfid.

Ärendets handläggning

Beslut avseende denna förfrågan har fattats av länsråd Veronica Lauritzsen, efter föredragning av handläggare Anna Lindahl. I beslutet har deltagit enhetschef Joakim Hellgren och funktionsansvarig Ulrika Nilsson.

Veronica Lauritzsen

Anna Lindahl

Kopia till:

Samhällsbyggnad, Gävle kommun

